

Sonbaharda Sebze Bahçesinde

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; доц. д-р Екатерина Логинова, Институт по зеленчукови култури „Марица“ в Пловдив

Дата: 14.09.2016 Брой: 9/2016

Agroteknik ve Teknolojik Uygulamalar

Dönem geçiş aşamasındadır – yaz sona eriyor, sonbahar yaklaşıyor. Bu durum hem agrometeorolojik faktörlerin seyrini (gündüzleri sıcak, geceleri serin hatta soğuk) hem de bahçecilik uygulamalarını etkiler. Ürünler, don zararından kaçınmak amacıyla yoğun bir şekilde hasat edilir. Hasattan sonra meyveler yaralanmalar, hastalık lekeleri, hasar ve zararlı varlığı açısından incelenir.

Ardından ayıklama yapılır ve ürün, kullanım amacına göre yönlendirilir. Domateslerde yaygın bir uygulama, bitkiler üzerinde sadece iyi havalarda olgunlaşabilecek daha küçük, gelişmemiş, koyu yeşil olanları bırakarak tüm meyveleri toplamaktır. Yeşil veya hafif renk değiştirmiş, düzgün şekilli, sağlıklı ve hasarsız domatesler kasalara 1-2 kat halinde yerleştirilir ve bu kasalar düşük pozitif sıcaklıklarda serin bir odaya konur. Olgunlaşan meyveler düzenli olarak ayrılır ve tüketim veya

pazarda satış için kullanılır. Domateslerin depolama süresi yaklaşık bir aydır. Pembe veya kırmızı, ancak aşırı olgunlaşmamış, sağlıklı, çatlamamış ve düzgün şekilli domatesler en iyi şekilde kasalara tek kat halinde yerleştirilir. Mümkünse daha düşük sıcaklıklarda (1-2°C) muhafaza edilmeleri gerekir, böylece daha uzun bir süre – 15-20 gün – depolanabilirler.

Ürün hasat edildikten sonra, alanlar bitki kalıntılarından temizlenir (mümkünse), temel gübreleme, tesviye, sürüm vb. işlemler yapılarak parseller bir sonraki vejetasyon dönemine hazırlanır. Açık alanlarda, her 10-15 günde bir ıspanak ekilir, yeşil demet için soğan ve sarımsak, kışlık lahana, marul ve baş salata dikilir. Çelik-cam seralarda, domates ve salatalıkların "ön ürünleri" yetiştirilir ve yıl boyu üretim için tasarlananlar da dikilir. Polietilen yapılarda ise ürün hasat edilir ve vejetasyonları Ekim sonu ve Kasım başına doğru sona erer.

Bu dönem, boşaltılan yetiştirme tesislerindeki yapı ve toprağın dezenfeksiyonu için en uygun zamandır. Vejetasyon dönemi sonunda, söküm işleminden önce, bitkiler kükürt (50 g/m^3 , maruziyet 30-40 saat) veya %40'lık formalin (%4'lük solüsyon, 1 l/m^2) ile fumige edilir. Daha iyi buharlaşma için potasyum permanganat ile karıştırılabilir.

Bitki Koruma Uygulamaları

1. Korunaklı yetiştirme tesislerinde yeni dikilen ürünler **kök çürüklüğü** ile, domatesler – **küf (Botrytis)**, **yaprak küfü**, **mildiyö** ile ve salatalıklar – **külleme** ve **yaprak lekesi** ile saldırıya uğrar. Zararlılar arasında en yaygın olanlar **sera beyazsineği**, **yaprak bitleri**, **yaprak galeri sinekleri**, **tırtıllar**, **akarlar** (**domates pas akarı**, daha seyrek olarak **örümcek akarları**)'dır. Listelenen zararlı organizmaların kontrolü aşağıdaki araçlarla gerçekleştirilir:

2. Tarla koşullarında en sık olarak domateslerde mildiyö, brassicalarda külleme, maydanoz, kereviz, bamyada yaprak lekesi yanı sıra yaprak bitleri, çeşitli tırtıllar ve yeşil kokarca (*Nezara viridula*) istilaları gözlemlenir. Ürün yoğun bir şekilde hasat edildiği için, pestisitler sadece kesinlikle gerekli olduğunda ve sadece hasat öncesi bekleme süresi kısa olanlar uygulanır. Listelenen zararlı organizmaların kontrolü şu şekilde yapılır:

3. Toprak fumigantları ile sera alanlarının dezenfeksiyonu: Öncelikle toprak, mümkünse daha derin bir şekilde sürülür. Tarla kapasitesinin %70'ine kadar nemlendirilir. Teknik gerekliliklere uygun olarak, bireysel fumigantlar mekanik olarak uygulanır, ardından alan geçirgen olmayan bir filmle sıkıca örtülür. Gerekli maruziyet süresi geçtikten sonra, tesisler havalandırılır ve toprak tekrar tekrar sürülerek gazdan arındırılır. Fumigasyonun başarılı olması için optimal bir sıcaklıkta uygulanmalıdır: 10°C 'den düşük ve 30°C 'den yüksek olmamalı, optimal $18-20^{\circ}\text{C}$ olmalıdır.